

Zakkaartje - Hechten & Lijmen

Conform NHG-Richtlijnen

Diagnose & Anamnese	Rode vlaggen & timing	Wondsluitingsmethode
Wondsoorten • Snijwond – scherpe, gladde randen • Scheurwond – onregelmatige randen • Schaafwond – oppervlakkig, puntvormige bloedinkjes • Bijtwond (mens/dier) – hoog infectierisico • Penetrerende wond – steek- of schotwond Anamnese • Tijdstip en oorzaak van wond • Tetanus vaccinatiestatus • Comorbiditeit: DM, immuunstoornis • Medicatie: antistolling, immunosuppressiva • Vreemd lichaam in de wond? • Pees / bot / zenuw / gewricht betrokken? Wondtoilet (altijd eerst) • Spoel met lauwwarm stromend kraanwater • GEEN ontsmettingsmiddel – bewijs ontbreekt • Verwijder debris, vreemde lichamen, avitaal weefsel • Ontsmet wondranden vóór sluiten • Steriel veld bij hechten/lijmen	Rode vlaggen → direct verwijzen • Pees, bot, gewricht of zenuw betrokken → chirurg • Bijtwond hand/pols + diepe structuren → chirurg • Bijtwond kat aan hand (kans op osteomyelitis!) • Open fractuur • Oogletsel bij gelaatverwonding • Wond > 24u + tekenen infectie • Hemodynamisch instabiel → ambu A1 Timing wondsluiting • Traumatische wond: bij voorkeur binnen 12u • (6-uur-limiet is verlaten!) • 12–24u: overweeg bij laag infectierisico • > 24u of infectietekenen: NIET sluiten • Bijtwond: sluit max. 8u na beet • Uitzondering: gelaat + laag risico → overweeg • Prikbijtwond / diepe bijtwond: NOOIT sluiten Bijtwonden - extra aandacht • Spoel ook diepe wonden overvloedig met kraanwater • Kattenbeet hand: altijd AB-profylaxe • Mensenbeet: altijd AB-profylaxe • Hondenbeet gelaat + laag risico: overweeg sluiten • Controleer bijtwond na 2 en na 10 dagen	Huidlijm (cyanoacrylaat) ✓ Klein, oppervlakkig, rechte wond ✓ Gladde randen, weinig spanning ✓ Gelaat, hoofd, romp ✗ Bijtwonden, geïnfecteerde wonden ✗ Gewrichten (te veel beweging) ✗ Slijmvliezen, oogleden, handen Techniek: droge wond → randen bijeenbrengen → dun laagje lijm → eventueel hechtstrips ter ondersteuning Lijm valt vanzelf af na 7-10 dagen Hechten (hechtdraad) ✓ Diepe wonden (meerdere lagen) ✓ Grote spanning op wondranden ✓ Grotere / langere wonden • Oplosbaar: subcutaan / intradermaal • Onoplosbaar: huid → moet verwijderd worden Hechtstrips / zwaluwstaartjes ✓ Kleine wond met weinig spanning ✓ Ondersteuning ná hechtverwijdering • Blijven 5–10 dagen zitten Agraves (huidnieten) ✓ Grote wonden: scalp of romp • Verwijderd met speciale agraaftang

Tetanusprofylaxe (RIVM-schema) & Antibiotica profylaxe bijtwonden

Tetanusprofylaxe	AB-profylaxe bijtwonden
• Volledig gevaccineerd + laatste dosis < 10 jaar: geen actie nodig • Laatste dosis ≥ 10 jaar geleden: geef booster • Onvolledig gevaccineerd: vaccin + immunoglobulinen • Bijtwond door dier: altijd tetanus controleren • Zie RIVM postexpositieprofylaxe richtlijn voor schema	• Indicaties: mensenbeet, kattenbeet, hand/pols/voet, diepe prik-wond, verminderde afweer, risico op endocarditis / gewrichtsprothese • 1e keus: amoxicilline/clavulaanzuur 5 dagen (infectie: 7 dagen) • Penicilline-allergie: doxycycline + metronidazol • Traumatische wond: AB alleen bij verminderde afweer

Nazorg wond & Infectietekenen	Hechtverwijdering & Verwijzing
Nazorg (geldt voor hechtingen én huidlijm) • Houd wond 24 - 48u droog • Daarna: kort douchen mag, daarna droog deppen (niet wrijven) • Geen bad/zwemmen tot hechtingen verwijderd of lijm los • Geen zalf, crème of spray op wond • Pijn: paracetamol max 4dd 1000 mg (volwassenene) • Bij huidlijm: niet krabben/peuteren, laat vanzelf loslaten • Litteken ≥ 3 mnd beschermen tegen zon (SPF 50) • Littekenzalf / siliconentherapie overwegen bij actief litteken Contact huisarts bij infectietekenen: • Toenemende roodheid, warmte of zwelling • Wit-geel vocht (pus) uit de wond • Koorts ≥ 38 °C of algehele malaise • Wond doet meer pijn ondanks paracetamol • Wond springt open (hechtingen/lijm laat los) • Bloeding die niet stopt bij druk	Hechtverwijdering - tijdstip per locatie • Gelaat: 5 dagen • Hoofd / hals / handen / armen: 7 dagen • Romp / been: 10 - 14 dagen • Rug / knie: 14 - 18 dagen • Huidlijm: valt vanzelf af na 7 - 10 dagen • Hechtstrips: 5 - 10 dagen • Langer bij corticosteroiden of trage wondgenezing Verwijzing • Direct (chirurg/SEH): pees, bot, zenuw of gewricht • Direct: open fractuur of oogletsel • Direct: wond > 24u + tekenen infectie • Overweeg: wond 12 - 24u + hoog infectierisico • Overweeg: onvoldoende respons op behandeling • Plastisch chirurg: keloïd / littekenhypertrofie